

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul I. – Legea nr. 64-XII din 31 mai 1990 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 131–133, art.1018), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 2, punctul 2) după cuvântul „legalității” se introduce cuvântul “egalității”.
2. Articolul 3, după punctul 12) se completează cu punctul 12¹⁾ în următoarea redacție: “12¹⁾ asigură integrarea principiului egalității de șanse între femei și bărbați în politici, strategii, programe și acte normative;”.
3. Articolul 4, alineatul (2) se completează „, respectînd o cotă de reprezentare minimă de 40% a unuia din sexe.”
4. Articolul 3, după punctul 8) se completează cu punctul 8¹⁾ în următoarea redacție: “8¹⁾ promovează egalitatea de șanse între femei și bărbați în documentele de politici în toate domeniile;”.
5. Articolul 19, la punctul 3) după cuvântul ”domeniul” se completează cu sintagma ”asigurării egalității între femei și bărbați, ” în continuare după text.
6. Articolul 21, la alineatul (4) prima propoziție după sintagma “Ministerele promovează o politică statală de cadre” se completează cu sintagma “, respectînd principiului egalității între femei și bărbați,”.

Articolul II. – Legea presei nr. 243-XIII din 26 octombrie 1994 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.2, art. 12), se completează după cum urmează:

1. Prevederile alineatului unic al actualului Articol 4, va deveni alineatul (1).
Articolul 4 după alineatul (1) se completează cu alineatele (2) și (3) cu următorul cuprins:
“(2) Publicațiile periodice și agențiile de presă sunt obligate să utilizeze un limbaj, în care prezența, statutul egal și rolurile femeii și a bărbatului sunt reflectate în aceeași măsură și tratate ca avînd aceeași valoare și demnitate.
(3) Este inadmisibilă și se contracarează în conformitate cu legislația publicarea oricăror materiale și informații care prezintă imaginea unui anumit sex în manieră de umilință a demnității și/sau conține un îndemn deschis sau ascuns la promovarea în diverse domenii a unui anumit sex în detrimentul altuia”.

2. Articolul 8, după alineatul (4) se introduce alineatul (4¹) cu următorul cuprins:
“(4¹) Fondatorul (cofondatorii), sunt responsabili de organizarea instruirii angajaților în domeniul drepturilor omului și asigurării egalității de șanse între femei și bărbați.”

Articolul III. – Legea nr. 271-XIII din 09 noiembrie 1994 cu privire la protecția civilă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr.20, art. 231) cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

Articolul 22, la aliniatul (8) se exclude sintagma „și celor care au copii sub 8 ani.”

Articolul IV. – Legea nr.411-XIII din 28 martie 1995 ocrotirii sănătății (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 34, art. 373), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 2:

la aliniatul (1), litera f) se completează la sfârșitul propoziției cu următoarea sintagmă: ”, avînd în vizor dimensiunea de gen.”.

la aliniatul (1), litera h) se completează la sfârșitul propoziției cu următoarea sintagmă:
”, respectînd necesitățile copiilor, femeilor și bărbaților, persoanelor cu dizabilități și persoanelor în etate.”.

2. Articolul 51:

la alineatul (4) după cuvîntul ”staționar”, cuvîntul “mama” se substituie cu sintagma „unul din părinți”, iar cuvîntul „scutită” va fi expus în forma genului masculin „scutit”.

la alineatul (5) după sintagma ”de îngrijire suplimentară” sintagma “mama (tatăl)” se substituie cu sintagma “unul din părinți”, în continuare după text.

Articolul V. – Legea învățămîntului nr. 547-XIII din 21 iulie 1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.62-63, art. 692), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 41, alineatul (5), punctul e) se completează la sfârșitul propoziției cu următoarea sintagmă ”, în conformitate cu principiul egalității între femei și bărbați.”.

2. Articolul 53, alineatul (5) se completează cu o propoziție nouă în următoarea redacție:
”Ministerul Educației promovează participarea echilibrată a femeilor și bărbaților la ocuparea funcțiilor didactice în sistemul de învățămînt.”

3. Articolul 56:

alineatul (1), litera a) după sintagma ”principiile morale de” se introduce cuvîntul ”egalitate” și în continuare după text.

alineatul (1), litera f) după cuvîntul “șovină” se completează cu cuvîntul “discriminatorie” și în continuare după text.

Articolul VI. – Legea nr.797-XIII din 02 aprilie 1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr.81-82/765) cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 12, se completează cu alineatul (6) cu următorul conținut: ”(6) La formarea componenței nominale a Biroului permanent al Parlamentului se încurajează respectarea cotei de reprezentare minimă de 40% a unuia din sexe.”

Articolul VII. – Legea nr. 1036-XIII din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.15, art. 154), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 9.(11), alineatul (1), punctul 14) sintagma “de deținere mai bune pentru femei și minori” se înlocuiește cu sintagma “adaptate necesităților specifice pentru minori, femei gravide, lehuze și femei care alăptează.”.

Articolul VIII. - Legea nr.1227-XIII din 27 iunie 1997 cu privire la publicitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr. 67-68, art nr. 555), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 1, la noțiunea ”publicitate neadecvată” după cuvântul ”amorală” se completează cu cuvântul ”, sexistă” și în continuare după text.
2. După articolul 11, se introduce un articol nou Articolul 11¹ cu următorul cuprins:
”Articolul 11¹ Publicitatea sexistă
(1) Se consideră sexistă publicitatea care:
  - a) prezintă femeia sau bărbatul în situații umilitoare și degradante, violente și ofensează demnitatea umană,
  - b) expune corpul feminin ca obiect sexual pentru promovarea produselor, mărfurilor și serviciilor;
  - c) promovează stereotipuri sexiste în scop discriminatoriu, cu menținerea rolurilor tradiționale de percepere a femeii ca o ființă slabă, vulnerabilă și dependentă, în poziție socială inferioară, dedicate doar rolului de mama, soție, obiect sexual.
(2) Publicitatea sexișta este interzisă.”

Articolul IX. – Codul Electoral nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.81, art. 667), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 26:
alineatul (1), litera (o) la sfârșitul propoziției se completează cu sintagma ”, datele statistice fiind dezagregate pe sexe.”.

alineatul (1), după litera h) se introduce litera h¹) cu următorul conținut:
” h¹) asigură monitorizarea respectării principiului egalității între femei și bărbați în campania electorală pentru alegerile în organele la nivel național și local.”.

2. Articolul 44:

alineatul (1), litera a) sintagma “(listei de candidați);” de expus în redacție nouă după cum urmează: “(listei de candidați întocmite conform cerințelor art. 79 și art.126 din prezentul Cod);”.

alineatul (3), după sintagma “efectuează înregistrarea” se completează cu sintagma “sau refuză înregistrarea” și mai departe după text.

3. Articolul 79:

1. Dispoziția articolului va deveni dispoziția alineatului (1);

2. Articolul se completează cu alineatele (2) și (3) cu următorul cuprins:

“(2) Listele de candidați vor fi întocmite cu respectarea cerințelor art. 17 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 294-XVI din 21 decembrie 2007 privind partidele politice și art. 7 alin.(2) lit. b) din Legea nr.5-XVI din 09 februarie 2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați.

(3) Nerespectarea condițiilor specificate în alin.(2) din prezentul articol, atrage după sine refuzul înregistrării listelor de candidați de către organul electoral respectiv.”

4. Articolul 80, se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

”(3) Modificarea listelor de candidați se va efectua cu respectarea prevederilor art. 7 alin.(2) lit. b) din Legea nr.5-XVI din 09 februarie 2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați.”

5. Articolul 126, după alineatul (1), se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Listele de candidați vor fi întocmite și/sau modificate cu respectarea cerințelor art.7 alin. (2) lit.b) din Legea nr. 5-XVI din 09 februarie 2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați. Nerespectarea acestor cerințe, atrage după sine refuzul înregistrării listelor de candidați de către organul electoral respectiv.”

Articolul X. – Legea sindicatelor nr. 1129-XIV din 7 iulie 2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 130-132), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 16, alineatul (2), se completează cu sintagma ”inclusiv în baza respectării principiului egalității între femei și bărbați.”.

Articolul XI. – Codul Familiei nr.1316-XIV din 2 octombrie 2000, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 47-48, art. 210) cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 74, alineatul (1), se completează cu următoarea propoziție:

”Copii majori care își continuă studiile în instituțiile de învățământ de zi: secundar general, secundar profesional, post secundar profesional (colegii), superior, inclusiv în instituțiile teologice din țară sau cele din străinătate - pînă la absolvire, inclusiv pe perioada vacanțelor, beneficiază de pensie de întreținere, fără a depăși vîrsta de 23 de ani. ”

Articolul XII. – Legea nr.140-XV din 10 mai 2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 68-71, art. Nr: 505), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

Articolul 11³, alineatul (1) se completează cu litera k) în următoarea redacție:

“k) respectarea de către angajator a principiului asigurării egalității între femei și bărbați;”

Articolul XIII. – Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (în vigoare din 24.05.2009, republicat) (Monitorul Oficial, 2002, nr. 128-129, art. 1012), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolului 159, se completează cu un nou alineat (1¹):

“(1¹) Întreruperea cursului sarcinii fără consimțământul femeii gravide, cu excepția cazurilor intervenției medicale de urgență necesare pentru a salva viața femeii gravide și/sau când sarcina pune în pericol viața femeii gravide, și când aceasta nu-și poate exprima voința, iar consimțământul reprezentantului său legal nu poate fi obținut la timp, se pedepsește cu închisoare de la 1 la 6 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani. ”.

Articolul XIV. – Codul Muncii nr.154-XV din 28 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 159-162, art.648), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. Articolul 124, alineatul (4) se expune într-o redacție nouă, după cum urmează:

”(4) Concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului se acordă în baza unei cereri scrise, tatălui copilului sau unuia din bunei sau unei alte rude care se ocupă nemijlocit de îngrijirea copilului, precum și tutorelui, în situația în care persoanele indicate la alin. (1) nu utilizează concediul prevăzut la alin.(2).”

2. Se introduce un articol nou, Articolul 124¹ cu următorul conținut:

”Articolul 124¹ Concediul paternal

(1) Concediul paternal se acordă în condițiile prevăzute de prezentul articol, în scopul de a asigura participarea efectivă a tatălui la îngrijirea noului născut.

(2) Salariatul, tată al copilului nou-născut are dreptul la un concediu paternal de 28 zile calendaristice.

(3) Concediul paternal se acordă la cerere, în primele 56 de zile de la nașterea copilului, justificat cu certificatul de naștere al acestuia, din care rezultă calitatea de tată a salariatului.

(4) Pe perioada concediului dat, salariatul beneficiază de o îndemnizație paternală, care nu poate fi mai mică decât valoarea salariului mediu lunar pentru perioada respectivă, care este achitată din fondul de salarii al unității.

(5) Angajatorul este obligat să încurajeze salariații în vederea beneficierii de concediul paternal.

(6) Angajatorii care creează consecințe negative pentru angajații care iau concediu paternal sînt considerate cazuri de discriminare din partea angajatorilor și se sancționează conform legii.”

3. La Articolul 374, alineatul (1) se introduce un nou punct 1¹) cu următorul conținut:

„1¹) Controlează respectarea de către angajatori a obligațiilor de prevenire și excludere a cazurilor de discriminare după oricare criteriu și a hărțuirii sexuale în relațiile de muncă.”

Articolul XV. – Legea nr. 412-XV din 9 decembrie 2004 cu privire la statistica oficială (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.1-4, art.8), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 4, alineatul (1), litera a) se expune în redacție nouă:

”colectarea, prelucrarea, sistematizarea, centralizarea, analiza, estimarea curentă a informației statistice dezagregate pe criteriul de sex și diseminarea acesteia.”

2. Articolul 9, alineatul (2) se completează cu litera c¹) în următoarea redacție:

“c¹) să asigure colectarea, prelucrarea și generalizarea informației statistice dezagregate pe criteriul de sex;”.

3. Articolul 10, alineatul (2) se completează cu litera a¹) în următoarea redacție:

“a¹) să elaboreze metodologia de colectare, prelucrare și generalizare a informației statistice dezagregate pe criteriul de sex;”.

Articolul XVI. – Legea nr. 5-XVI din 09 februarie 2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.47-50, art. 200), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 2:

după definiția *”abordare complexă a egalității între femei și bărbați”*, se completează cu următoarea definiție: *”principiul egalității între femei și bărbați - prevede egalitate în drepturi, oportunități și responsabilități în toate sferele vieții”*;

după definiția *”discriminare indirectă după criteriul de sex”*, se completează cu o nouă definiție cu următorul conținut: *”Instigare la discriminare după criteriul de sex - orice comportament prin care o persoană aplică presiuni sau afișează o conduită intenționată în scopul discriminării unei terțe persoane pe baza criteriului de sex.”*;

după definiția nouă propusă de *”instigare la discriminare după criteriul de sex”*, se completează cu trei definiții noi în următoarea redacție:

”Victimizare – orice acțiune sau inacțiune soldată cu consecințe adverse ca urmare a depunerii unei plângeri, a înaintării unei acțiuni în instanță cu scopul asigurării aplicării prevederilor prezentei legi; sau a furnizării unor informații, inclusiv a unor mărturii, care se referă la plângerea sau acțiunea înaintată de către o altă persoană”;

discriminare prin asociere după criteriul de sex– orice faptă de discriminare săvârșită împotriva unei persoane care este asociată unui anumit sex și în consecință este tratată negativ;

”hărțuire – situația în care se manifestă un comportament nedorit, legat de sexul persoanei, având ca obiect sau ca efect lezarea demnității persoanei în cauză și crearea unui mediu de intimidare, ostil, degradant, umilitor sau jignitor;”

definiția *”hărțuire sexuală”* se expune în redacție nouă:

”hărțuirea sexuală - manifestarea unui comportament fizic, verbal sau nonverbal, care lezează demnitatea persoanei ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare sau insultătoare cu scopul de a determina o persoană la raporturi sexuale ori la alte acțiuni cu caracter sexual nedorite, săvârșite prin amenințare, constrângere, șantaj.”

după definiția *”unitate gender”* se completează cu două definiții noi în următoarea redacție:
”Consiliu coordonator în domeniul gender, reprezintă structura mecanismului instituțional, constituit din unități gender din cadrul subdiviziunilor cu competențe de elaborare, promovare și monitorizare a politicilor în domeniul de activitate al autorității publice centrale de specialitate.”

”audit de gen, reprezintă analiza consecvenței și eficienței includerii principiului egalității între femei și bărbați în activitatea practică a organizației, în politica și documentele acesteia, politica de cadre, la nivelul managerial și decizional, alocații bugetare.”

”bugetarea sensibilă la dimensiunea de gen, reprezintă integrarea abordării complexe a egalității între femei și bărbați în procesul bugetar la toate nivelele, bazată pe o evaluare prin prisma de gen a bugetelor și restructurarea veniturilor și cheltuielilor.”

2. Articolul 5:

la alineatul (3), se expune în următoarea redacție:
”Discriminarea după criteriul de sex poate fi directă, indirectă, prin asociere și victimizare.”;

la alineatul (5), sintagma ”organele competente” se substituie cu sintagma ”instanța de judecată”;

la alineatul (6) dispozițiile literelor b) și c) se expun în următoarea redacție:
”b) o diferență de tratament bazată pe o caracteristică legată de sex din motive care se referă la natura activității profesionale speciale, iar o asemenea caracteristică reprezintă o cerință profesională reală și determinată, cu condiția ca obiectivul este legitim, iar cerința este proporțională;
c) anunțurile speciale de angajare a persoanelor de un anumit sex la locurile de muncă care se referă la natura activității profesionale speciale iar o asemenea caracteristică reprezintă o cerință profesională reală și determinată, cu condiția că obiectivul este legitim, iar cerința este proporțională.”

3. Se introduce un articol nou Articolul 5¹ cu următorul conținut:

”Articolul 5¹ Audit de gen

(1) Ministerele și alte autorități administrative centrale planifică și realizează auditul de gen, în scopul asigurării abordării complexe a egalității între femei și bărbați, premisă pentru planificarea unui buget sensibil la dimensiunea de gen pentru implementarea politicilor. Auditul de gen va cuprinde analiza documentelor strategice, bugetelor, proceselor interne organizaționale, structurilor, serviciilor și a capacităților instituționale și se realizează o dată la 5 ani. Auditul de gen se realizează conform recomandărilor Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, precum și metodologiei elaborate de Organizația Internațională a Muncii.

- (2) Managerului entității publice i se atribuie răspundere pentru asigurarea auditului de gen. Pentru realizarea auditului de gen, managerul entității publice constituie prin ordin, un grup de lucru format din manageri operaționali. Coordonarea activității grupului de lucru poate fi delegată adjunctului managerului entității publice.
- (3) La realizarea auditului de gen pot fi contractați experți în domeniul de asigurare a politicilor egalității între femei și bărbați. Raportul auditului de gen cuprinde recomandări pentru îmbunătățirea performanței activității entității în elaborarea politicilor și acțiuni concrete care urmează a fi respectate de către entitatea publică pentru asigurarea abordării complexe a egalității între femei și bărbați. În baza recomandărilor oferite managerul entității dispune elaborarea planului de acțiuni intern și asigură implementarea acestuia.”

4. Articolul 7, alineatul (2) se expune în următoarea redacție:

„(2) Partidele și alte organizații social-politice sînt obligate să contribuie la asigurarea egalității de drepturi și de șanse între membrii săi femei și bărbați, respectînd o cotă de reprezentare minimă de 40% a unuia din sexe, la:

- a) asigurarea reprezentării în organele de conducere;
- b) reprezentarea în listele de candidați a femeilor și bărbaților fără discriminare după criteriul de sex, asigurîndu-se că din fiecare 5 persoane de pe orice segment numeric al listei cel puțin doi aparțin unui sex.”

5. Articolul 8, se expune în următoarea redacție:

”(1) Mass-media trebuie să contribuie la promovarea principiului egalității între femei și bărbați în societate prin elaborarea de programe și materiale cu impact asupra modificării modelelor sociale și culturale de comportament ale bărbaților și femeilor, în scopul de a ajunge la eliminarea prejudecăților și obișnuințelor și a tuturor celorlalte practici, care sunt bazate pe ideea de inferioritate sau superioritate a unuia dintre sexe sau pe roluri stereotipe pentru bărbați și femei.

(2) Este inadmisibilă și se contracarează în conformitate cu legislația publicarea oricăror materiale și informații care prezintă imaginea unui anumit sex în manieră de umilință a demnității și/sau conține un îndemn deschis sau ascuns la promovarea în diverse domenii a unui anumit sex în detrimentul altuia.”

6. Articolul 9, alineatul (2) se expune în următoarea redacție:

”(2) Se interzice publicarea anunțurilor discriminatorii după criteriul de sex în domeniul de angajare de către mass-media, sau de către persoanele fizice și/sau juridice, agențiile publice și private pentru ocuparea forței de muncă.”

7. Articolul 10:

se introduce un nou Alineat (2¹) cu următorul conținut:

„(2¹) Angajatorul asigură informarea tuturor angajaților cu privire la interzicerea acțiunilor de discriminare și a hărțuirii sexuale la locul de muncă în vederea prevenirii acestora, inclusiv prin afișarea în locuri vizibile a prevederilor respective din cadrul regulamentelor interne ale unităților, a drepturilor de care dispun angajații pentru soluționarea situațiilor de discriminare, remediile puse la dispoziție de către angajatori în cazurile de discriminare, precum și răspunderea prevăzută de legislație.”

aliniatul (3), litera d) după cuvintele „să întreprindă măsuri de prevenire” se completează cu următorul text: „a discriminării pe criteriu de sex și/sau” și în continuare după text, și de exclus sintagma ”împotriva discriminării.” de la sfârșitul aliniatului.

aliniatul (3), litera f) după cuvintele de la finele propoziției „după criteriul de sex” de adăugat „și a hărțuirii sexuale.”

8. Articolul 11:

alineatul (1), se completează cu o nouă literă i) în următoarea redacție:

”i) orice alte acțiuni ale angajatorului de discriminare după criteriul de sex.”

alineatul (3) se exclude.

9. Articolul 13:

aliniatul (1), se expune în următoarea redacție:

“(1) Instituțiile de învățământ și educație publice sau private, precum și toți ceilalți furnizori de servicii de formare și de perfecționare continuă autorizați conform legii, asigură realizarea principiului egalității între femei și bărbați.”

la aliniatul (2), sintagma “instituțiile de învățământ și educație” de substituit cu sintagma “Instituțiile prevăzute la alin (1)”, în continuare după text.

după aliniatul (2) articolul se introduce un aliniat nou, (3¹) cu următorul conținut:

”(3¹) Ministerul Educației și mediile academice promovează participarea echilibrată a femeilor și bărbaților ocuparea funcțiilor didactice și științifice în sistemul de învățământ și știință.”

Alineatul (4) se completează cu sintagma: ”, precum și centrele de formare inițială și continuă a organelor de ocrotire a normelor de drept și celor ce contribuie la înfăptuirea justiției”.

10. Articolul 15:

la litera e) sintagma „unitățile gender” se substituie prin sintagma: „consiliul coordonator în domeniul gender, constituit din unități gender din cadrul direcțiilor cu competențe de elaborare și monitorizare a politicilor sectoriale”.

se completează cu următoarele litere d¹), g), h) și i) cu următorul conținut:

”d¹) Inspecția Muncii;

g) Avocatul parlamentar;

h) Biroul Național de Statistică;

i) Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității.”

11. Articolul 18:

Aliniatul (1), litera c) se expune în redacție nouă după cum urmează:

„c) dezvoltarea colaborării structurilor de stat cu societatea civilă și organizațiile internaționale, precum și impulsivitatea parteneriatului cu sectorul privat și business în promovarea egalității de șanse între femei și bărbați;”

alineatul (1), se completează cu litera d) cu următorul conținut:

”d) analizarea planurilor și programelor naționale și locale, a valorificării investițiilor financiare în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați;”

11. Articolul 19:

1. Aliniatele (2) și (3) se expun în redacție nouă după cum urmează:

”(2) În cadrul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, atribuțiile expuse la aliniatul (1) sînt date în seama unui organ specializat avînd următoarele competențe:

a) elaborarea și perfecționarea cadrului legislativ-normativ în domeniul asigurării egalității de șanse între femei și bărbați;

b) identificarea necesității efectuării studiilor analitice în domeniile de asigurare a egalității de șanse între femei și bărbați în parteneriat cu organele administrației publice centrale de specialitate;

c) elaborarea documentelor de politici în domeniul asigurării egalității de șanse între femei și bărbați;

d) elaborarea, fundamentarea și dezvoltarea proiectelor în domeniul asigurării egalității de șanse între femei și bărbați în cooperare cu societatea civilă și donatorii;

e) coordonarea metodologică a activității Consiliilor coordonatoare în domeniul gender și a unităților gender din cadrul administrației publice centrale de specialitate și administrației publice locale;

f) elaborarea și coordonarea implementării programelor în domeniul asigurării egalității între femei și bărbați, organizarea în parteneriat cu societatea civilă a campaniilor de mediatizare, planificare a studiilor și cercetărilor în domeniu și altor activități privind asigurarea egalității între femei și bărbați;

g) monitorizarea și evaluarea programelor și politicilor din domeniu;

h) coordonarea procesului de elaborare a rapoartelor naționale și a rapoartelor guvernamentale periodice asupra gradului de implementare a prevederilor tratatelor internaționale din domeniu;

i) coordonarea și monitorizarea implementării Recomandărilor adresate Guvernului de la comitetele și consiliile specializate ale ONU și Consiliului Europei din domeniul de referință;

j) organizarea activității curente și de secretariat a Comisiei guvernamentale pentru egalitate între femei și bărbați;

k) stabilirea parteneriatului cu sectorul privat și business, precum și cu organizațiile necomerciale în vederea promovării și implementării principiului de asigurare a egalității de șanse între femei și bărbați;

l) exercitarea unor alte atribuții de domeniu, conform legislației.

(3) De competența celorlalte autorități publice centrale ține:

a) asigurarea abordării complexe a egalității între femei și bărbați și a realizării instrumentelor internaționale din domeniu în sfera de competență;

b) asigurarea respectării principiului egalității între femei și bărbați în politica de cadre și crearea condițiilor de prevenire a oricăror forme de discriminare după criteriul de sex și a hărțuirii sexuale la locul de muncă;

c) prezentarea în modul stabilit Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei a rapoartelor despre situația cu privire la implementarea politicii naționale de asigurare a egalității de gen;

d) exercitarea altor atribuții de domeniu, conform legislației.”

2. După aliniatul (3), se completează cu două aliniate noi (4) și (5):
- ”(4) În cadrul autorităților administrației publice centrale de specialitate, funcționează Consiliul coordonator în domeniul gender - organ consultativ și coordonator, constituit în scopul asigurării abordării complexe a egalității între femei și bărbați în politicile și programele din toate domeniile și la toate nivelurile de adoptare și aplicare a deciziilor. Membrii Consiliului coordonator în domeniul gender sînt unitățile gender din subdiviziunile cu competențe de elaborare, promovare și monitorizare a politicilor în domeniul de activitate al autorității publice centrale de specialitate.
- (5) Consiliul coordonator în domeniul gender are următoarele atribuții:
- a) monitorizează respectarea legislației în domeniul de egalitate de șanse între femei și bărbați în cadrul autorităților administrației publice centrale de specialitate;
  - b) aprobă rapoartele prezentate de unitățile gender pe domeniul asigurării egalității între femei și bărbați în sectorul său de activitate și le prezintă în modul prevăzut organului specializat;
  - c) examinează cazurile de discriminare pe criteriul de sex și de hărțuire sexuală la nivel de ramură precum și în structurile descentralizate și desconcentrate;
  - d) înaintează propuneri de înlăturare a condițiilor de discriminare conducătorului instituției;
  - e) cooperează cu Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, oferind date, informații și documente solicitate de către acesta;
  - f) remite organelor de drept competente materialele acumulate în cazurile de examinare a plîngerilor privind hărțuirea sexuală la locul de muncă;
  - d) contribuie la consolidarea cunoștințelor funcționarilor publici din domeniul de ramură asupra subiectelor ce țin de domeniul asigurării egalității de șanse între femei și bărbați.”
3. Actualul Aliniatul (4), se expune în redacție nouă, după cum urmează și devine aliniatul (6):
- ”(6) Unitatea gender dispune de următoarele atribuții:
- a) prezintă propuneri de integrare a principiului egalității de șanse între femei și bărbați în politicile și planurile sectoriale de activitate;
  - b) identifică, studiază și contribuie la soluționarea problemelor de discriminare după criteriul de sex în domeniul de activitate;
  - c) participă la examinarea petițiilor asupra cazurilor de discriminare după criteriul de sex și de hărțuire sexuală la locul de muncă;
  - d) elaborează rapoarte privind implementarea politicii naționale de asigurare a egalității de gen și le prezintă Consiliului coordonator în domeniul gender pentru aprobare;
  - e) exercită alte atribuții conform legislației.”
4. Se introduce un nou aliniat (7), cu următorul conținut:
- ”(7) Responsabilitatea pentru asigurarea realizării de către autoritatea publică a atribuțiilor stabilite și pentru asigurarea coordonării activității eficiente a Consiliului coordonator în domeniul gender, revine conducătorului instituției.”
5. Se introduce un articol nou Articolul 19¹ cu următorul conținut:
- “Articolul 19¹ Competența Inspectoratului de Stat al Muncii:

- (1) Inspectoratului de Stat al Muncii controlează respectarea de către angajator a obligațiilor de prevenire și excludere a cazurilor de discriminare după criteriile de sex și a hărțuirii sexuale în procesul de muncă la întreprinderi, instituții și organizații, cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare, la persoane fizice care angajează salariați;
- (2) Inspectoratului de Stat al Muncii ca element a procesului de inspectare, exercită controlul asupra implementării legislației în domeniul asigurării egalității între femei și bărbați în sfera muncii cu formularea recomandărilor de resort;
- (3) Inspekția Muncii exercită control, în conformitate cu legislația, la solicitare sau din oficiu.”

12. Articolul 20:

aliniatul (1), se completează cu o nouă literă (c¹) cu următorul conținut:

„c¹) prezentarea, în modul stabilit, Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, a rapoartelor despre situația în teritoriul administrat privitor la implementarea politicii naționale în domeniul asigurării egalității de șanse între femei și bărbați;”

aliniatul (2) se expune în următoarea redacție:

„(2) În cadrul autorităților administrației publice locale de nivelul II, în aparatul Consiliului raional, municipal, Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia, funcționează unități gender.”;

aliniatul (3):

la litera c) cuvintele „examinează petițiile” se substituie prin sintagma „participă la examinarea petițiilor”;

se completează cu o literă nouă e¹) în următoarea redacție:

”e¹) elaborează rapoarte privind implementarea politicii naționale de asigurare a egalității de gen, pentru a fi prezentate organului specializat;”

articolul se completează cu două aliniate noi (4) și (5) cu următorul conținut:

„(4) În cadrul autorităților administrației publice locale de nivelul I, funcțiile unității gender sunt exercitate de către secretarul consiliului local.

(5) Responsabilitatea pentru realizarea de către administrația publică locală a atribuțiilor stabilite de lege și pentru asigurarea activității eficiente a unităților gender din subordine, revine respectiv președintelui raionului și primarilor.”

13. La Capitolul IV, se introduc două articole noi Articolul 21¹ și 21² cu următorul conținut:

”Articolul 21¹ Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității

Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității asigură protecția împotriva discriminării și egalitatea tuturor persoanelor în conformitate cu legislația.

Articolul 21² Depunerea plîngerilor

Orice persoană este în drept să reclame în scris cazurile de discriminare pe criteriul de sex și sau hărțuire sexuală unităților gender din cadrul autorităților publice, avocatului

parlamentar, consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, sau direct instanțelor de judecată, în modul prevăzut de legislație.”

14. Articolul 22, aliniatul (2) după sintagma “Biroul Național de statistică” se completează cu sintagma “, organelor teritoriale pentru statistică” și în continuare după text.

15. Articolul 23, după aliniatul (1) se introduce un cu nou aliniat (1¹), cu următorul conținut:
”(1¹) În scopul asigurării bugetării sensibile la dimensiunea de gen, autoritățile publice abilitate în conformitate cu prezenta lege planifică resurse financiare în vederea realizării politicilor bazate pe evaluarea necesităților grupurilor vulnerabile, femeii și bărbați, precum și examinează impactul cheltuielilor conform indicatorilor stabiliți.”

Articolul XVII. – Codul audiovizualului nr.260-XVI din 27 iulie 2006 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.131-133, art.679), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 2, se completează cu o nouă literă m¹ în următoarea redacție:

” m¹) *publicitate sexistă* – prezentare (prin cuvinte, sunete sau imagini) intenționată și/sau neintenționată, care promovează mesaje eronate, discriminatorii și/sau degradante din perspectiva de gen și reproduce stereotipurile sexiste, explorând sexualitatea feminină și masculină, afectând imaginea și demnitatea unuia din genuri.”

2. Articolul 6, aliniatul (1) se completează cu o nouă propoziție: ”Este interzisă utilizarea limbajului sexist și a imaginilor violente și degradante a femeilor și bărbaților”.

3. Articolul 41, aliniatul (1), litera d) se completează după cuvântul ”umane” cu următoarea sintagmă: ”, asigurarea respectării drepturilor omului, inclusiv a principiului egalității între femei și bărbați” și în continuare după text.

4. Articolul 41, aliniatul (1), litera e) se completează cu sintagma ”, asigurând utilizarea limbajului non-sexist”.

5. Articolul 42, alineatul (1) se completează cu o propoziție nouă, care va fi propoziția a două, în următoarea redacție:

1. “La desemnarea componenței Consiliului Coordonator al Audiovizualului se va respecta cota de reprezentare minimă de 40% a unuia din sexe.”

2. Articolul 45, alineatul (4), litera c) se completează cu sintagma “, promovând în politica de cadre principiul egalității între femei și bărbați;”

3. Articolul 60, aliniatul (3), litera c) după cuvântul angajare se include sintagma ”, promovând în politica de cadre principiul egalității între femei și bărbați;”, în continuare după text.

4. Articolul 61, aliniatul (5), litera a) după cuvântul angajare se include sintagma “, promovând în politica de cadre principiul egalității între femei și bărbați;”, în continuare după text.

Articolul XVIII. – Legea nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32-35, art. 116), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 14, alineatul (2) se completează cu litera o¹) în următoarea redacție:
“o¹) asigură integrarea și implementarea principiului egalității între femei și bărbați în politici, programe, acte normative și investiții financiare la nivel local; aprobă programe și contribuie la organizarea campaniilor de informare în acest domeniu în condițiile legii; examinează și decide pe marginea dărilor de seamă și informațiilor primarilor, informațiilor consilierilor despre situația în domeniu la nivel local; dezvoltarea parteneriatelor cu organizații necomerciale și internaționale la realizarea politicilor locale în domeniu”.
2. Articolul 29, alineatul (1), se completează după litera n) cu litera n¹) în următoarea redacție:
“n¹) asigură executarea deciziilor consiliului local în vederea implementării politicilor de asigurare a egalității între femei și bărbați în localitate, colaborează în acest scop, cu instituții statale și organizații necomerciale și internaționale; coordonează activitatea unității gender din cadrul primăriei; examinează plîngerile persoanelor ce se consideră victime ale discriminării; contribuie la educarea și sensibilizarea populației cu privire la eliminarea discriminării”.
3. Articolul 39, alineatul (1) se completează după litera c) cu litera c¹) în următoarea redacție:
“c¹) asigură exercitarea obligațiilor unității gender la nivel local, asigurînd implementarea principiului egalității între femei și bărbați;”.
4. Articolul 43, alineatul (1) se completează după litera s) cu litera s¹) în următoarea redacție:
“s¹) asigură integrarea principiului egalității între femei și bărbați în politici, programe, acte normative și investiții financiare la nivel raional; aprobă programe și organizarea campaniilor de informare în acest domeniu; desemnează în condițiile legii unitatea gender locală, examinează și adoptă decizii pe marginea rapoartelor despre situația în domeniu, dezvoltarea parteneriatelor cu organizații neguvernamentale și internaționale la realizarea politicilor în domeniu în teritoriul administrat; examinează plîngerile persoanelor ce se consideră victime ale discriminării; contribuie la educarea și sensibilizarea populației cu privire la eliminarea discriminării”.
5. Articolul 51, alineatul (2) se completează după litera c) cu litera c¹) în următoarea redacție:
“c¹) asistă președintele raionului în exercitarea obligațiilor în vederea implementării legislației în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați”.
6. Articolul 53, alineatul (1) se completează după litera p) cu litera p¹) în următoarea redacție:
“p¹) asigură executarea deciziilor consiliului raional în vederea implementării egalității de șanse între femei și bărbați în localitate, colaborează în acest domeniu cu instituțiile statale și organizațiile necomerciale și internaționale; coordonează și controlează activitatea unității gender din cadrul consiliului raional; organizează audierea rapoartelor și informațiilor la acest subiect în cadrul ședințelor consiliului raional, propune soluții pentru îmbunătățirea

situației în domeniu; asigură în termen de 30 zile înlăturarea condițiilor discriminatorii și cauzelor care le-au determinat; contribuie la educarea și sensibilizarea populației cu privire la eliminarea discriminării “.

Articolul XIX. – Legea nr.170-XVI din 19 iulie 2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.171-174, art. 667), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 50:

în alineatul (1), litera b) ultima frază, sintagma “pentru femeile” se înlocuiește cu sintagma “ unuia dintre părinții ” și mai departe după text.

în alineatul (5), cuvântul “Femeii” se înlocuiește cu sintagma “ Unuia dintre părinții ” și mai departe după text.

Articolul XX. – Legea nr.294-XVI din 21 decembrie 2007 privind partidele politice (Monitorul oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.42-44, art.667), cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. Articolul 8, alineatul (1), litera d) după cuvintele ”numele, prenumele,” se completează cu cuvântul ”sexul,” și mai departe după text.

2. Articolul 17, alineatul (2), litera b), după cuvintele „prin înaintarea de candidați” se completează cu sintagma: „conform cerințelor art.7 alin (2) lit. b) din Legea nr.5-XVI din 09 februarie 2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați.”

Articolul XXI. – Codul contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.3-6, art.15), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 364, alineatul (6) după cuvântul ”amurale,” se introduce cuvântul ”sexiste” și mai departe după text.

Președintele Parlamentului